

Ocena efektywności projektów infrastrukturalnych finansowanych ze środków publicznych

*Wydział Zarządzania Funduszami Europejskimi
Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie*

Pojęcie efektywności

Efektywność w sensie ekonomicznym =
zasada opłacalności inwestycji –
„zastosowanie takiego sposobu
inwestowania, który umożliwia uzyskanie
odpowiedniej relacji między osiągniętymi
efektami a nakładami”

E.Nowak, E.Pielechaty, M.Poszwa

Problemy występujące w sektorze publicznym - (J.Tomkiewicz MBA 1/2003)

- Brak możliwości zdefiniowania dokładnej wartości nakładów i kosztów;
 - Nakłady w sensie finansowym przewyższają finansowe korzyści z realizacji projektów;
 - Korzyści zazwyczaj mają charakter jakościowy = niekwantyfikowalny;
-

Problemy komplikujące opis i pomiar skutków
towarzyszących dysponowaniu publicznymi
środkami (J.Tomkiewicz MBA 1/2003)

- Rozpoznanie skutków wydatków publicznych;
 - Udział w sferze życia publicznego innych podmiotów (sektor prywatny, NGO s);
 - Pomiar efektów wydatków publicznych (negatywny – widoczny- jasno zdefiniowany, pozytywny – ciężki do określenia);
-

Problemy komplikujące opis i pomiar skutków
towarzyszących dysponowaniu publicznymi
środkami (J.Tomkiewicz MBA 1/2003)

- Pomiar skutków wydatków publicznych i ich porównanie z nakładami;
 - Opóźnienia czasowe efektów nakładów publicznych;
 - Nieodpłatność w korzystaniu z dóbr i usług publicznych;
-

Próby pomiaru efektywności wydatków publicznych

● Mikroekonomiczne

- Efektywność wykorzystania środków (przykładowe metody):
- rachunek efektywności kosztowej, teoria wyboru publicznego J.M. Buchanana, społeczna stopa zwrotu, pomiar dobrobytu społecznego jako analiza efektywności wydatków publicznych...

● Makroekonomiczne (wpływ na)

- Wzrost gospodarczy;
 - Inflacja;
 - Stan bilansu handlowego;
-

Obszary interwencji

- Transport (drogi, komunikacja..)
 - Środowisko (oczyszczalnie ścieków, kanalizacja, wod-kan....);
 - Oświata
 - Zdrowie (służba zdrowia, pomoc społeczna..)
 - Kultura i turystyka
 - Społeczeństwo informacyjne;
 - Przedsiębiorczość
-

Wskaźnik efektywności

Wskaźnik efektywności

= nakłady / ΔM

ΔM - różnica w osiągniętym wskaźniku rezultatu pomiędzy wartością osiągniętą a wartością wskaźnika roku zero;

Przykładowe wskaźniki rezultatu dla zporr w odniesieniu do zdefiniowanych obszarów interwencji

TRANSPORT:

drogi: Średni czas przejazdu między dwoma punktami sieci;

ŚRODOWISKO

- **oczyszczalnie ścieków:** Liczba gospodarstw domowych/budynków obsługiwanych przez oczyszczalnię ścieków; **kanalizacja:** liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej; **wodociągi:** Liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci wodociągowej; **ochrona przeciwpowodziowa:** Powierzchnia terenu zabezpieczona przed powodzią; **składowiska odpadów komunalnych:** Liczba gospodarstw domowych obsługiwanych przez składowisko odpadów;

OŚWIATA

Liczba nowych miejsc pracy; **uczelnie:** Liczba studentów; **szkoły:** Liczba uczniów w szkołach korzystających z wybudowanej/zmodernizowanej infrastruktury edukacyjnej; **sale gimnastyczne** Liczba uczniów w szkołach korzystających z wybudowanej/zmodernizowanej infrastruktury sportowej; Liczba osób korzystających z obiektów sportowych

Przykładowe wskaźniki rezultatu dla zporr w odniesieniu do zdefiniowanych obszarów interwencji

ZDROWIE (SŁUŻBA ZDROWIA, POMOC SPOŁECZNA..)

Koszty utrzymania obiektów (zużycia energii elektrycznej, ciepłej, gazu); Liczba wykonanych badań sprzętem medycznym; Liczba wykonanych badań sprzętem specjalistycznym

KULTURA I TURYSTYKA

Liczba turystów krajowych i zagranicznych; Liczba osób korzystających z nowej lokalnej bazy kulturalnej i turystycznej; *Liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów turystycznych i kulturalnych*

SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Ilości portali umożliwiającej kontakt on-line obywatela z jednostką publiczną

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Liczba nowych przedsiębiorstw

Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych

Przykład: Analiza porównawcza efektywności przeprowadzona dla projektów z zakresu dofinansowania lokalnej infrastruktury edukacyjnej i sportowej (3.5.1)

Wskaźnik efektywności = nakłady / zmiana liczby uczniów korzystających z zmodernizowanej infrastruktury edukacyjnej i sportowej

Wyniki:

Wartość minimalna 1 485 zł/os

Wartość maksymalna 10 484 zł/os

Wartość średnia 5 360,56 zł/os

Mediana 5 984,5 zł/os

Wartościowanie wskaźnika efektywności (np. zakres od 0 do 10.500)

Przedział	Punkty istotności
(0;2.100>	5
<2.101;4.200>	4
<4.201;6.300>	3
<6.301;8.400>	2
<8.401;10.500>	1

Przykład cd.

Projekt	Typ beneficjenta	Dochód per capita 2006 (dane rocznik statystyczny)	Wartość wskaźnika efektywności	Punkty istotności
Projekt 1	Gmina miejsko- wiejska	2 108,00	1 485	5
Projekt 2	Gmina wiejska	2 067,00	2 864	4
Projekt 3	Gmina wiejska	1 830,00	3 097	4
Projekt 4	Gmina wiejska	2 388,00	3 903	4
Projekt 5	Gmina wiejska	1 761,00	5 689	3
Projekt 6	Gmina wiejska	1 581,00	5 809	3
Projekt 7	Gmina wiejska	1 882,00	5 810	3
Projekt 8	Gmina wiejska	2 096,00	9 403	1
Projekt 9	Gmina wiejska	2 086,00	10 484	1

Filtr istotności zadań dla poszczególnych gmin województwa

w^* transport+ w^* środowisko+ w^* oświata+ w^* zdrowie+
 w^* kultura+ w^* społecz. informacyjne+ w^* przedsiębiorczość

w - waga dla obszaru interwencji

Założenia:

1. Obszary priorytetowe wynikające np. z lokalnych strategii rozwoju;
 2. Ograniczenia zasobów oraz środków;
 3. Wartości przyjmowane dla wag (od 0,1 do 7), co 0,1 pkt
 4. Suma wag równa się 7
-

Filtr dla poszczególnych gmin województwa – przykład:

	Np.:
● Transport (drogi, komunikacja..)	1,5
● Środowisko (oczyszczalnie ścieków, kanalizacja, wod-kan....);	1,0
● Oświata	0,5
● Zdrowie (służba zdrowia, pomoc społeczna..)	0,5
● Kultura i turystyka	0,5
● Społeczeństwo informacyjne;	1,0
● Przedsiębiorczość	<u>2,0</u>
	7,0

Komponent I – składowa modelu liczenia efektywności projektów

Komponent I =
punkty istotności *waga dla obszaru
interwencji

Dodatkowe korzyści z realizacji inwestycji, przykład:

- Wzrost liczby nowych miejsc pracy;
 - Dodatkowe wskaźniki rezultatu, nie będące przedmiotem analizy efektywności w komponencie I
-

Zakres oddziaływania inwestycji

przykładowy sposób pomiaru Macierz

zakresu oddziaływania (komponent II)

	R E G I O N A L N E	L O K. A L N E	K ró tk o t e r m i n o w e	Dł ug o t e r m i n o w e
Obszary interwencji	efekty projektu			
1. Transport				
2. Środowisko				
3. Oświata				
4. Zdrowie				
5. Kultura, turystyka				
6. Społeczeństwo informacyjne				
7. Przedsiębiorczość				

Model liczenia efektywności projektów

Efektywność projektów = waga komponentu I
*komponent I + waga komponentu
II*komponent II ;

Suma przyjętych wag dla komponentów = 1

Dodatkowe założenia zewnętrzne określa program, w ramach których beneficjent otrzymuje dotację;

Błędy popełniane na etapie przygotowania projektu mające wpływ na jego prawidłową realizację i rozliczenie.

- Błędy na etapie przygotowania dokumentacji projektu;
 - Brak spójności dokumentacji opisującej projekt;
 - Brak aktualnych decyzji, pozwoleń;
 - Błędy i naruszenia procedury udzielania zamówień publicznych oraz przygotowanie niezbędnej dokumentacji (**konkurencyjność**);
 - Wskaźniki rezultatu (programowe) \neq wskaźnik efektywności
 - Brak bieżącego systemu monitorowania postępu rzeczowego i finansowego inwestycji;
-

Wnioski

- Ocena efektywności inwestycji publicznych jest potrzebna w celu efektywnego zarządzania środkami publicznymi;
 - Istnieje potrzeba i należy dążyć do wypracowania modelu, który w sposób prosty pomoże w decydowaniu o podziale środków publicznych;
 - Beneficjenci muszą dokonać gradacji swoich potrzeb;
 - Należy przyłożyć maksymalnej staranności w prace związane z przygotowaniem inwestycji oraz rzetelną i bezstronną jej oceną,
 - na etapie jej realizacji nad właściwym nad nią nadzorem i monitoringiem.
-

Podziękowania:

Panu Jerzemu Millerowi –
Wojewodzie Małopolskiemu;
Panu Stanisławowi Pajorowi –
Dyrektorowi WZFE MUW;
Pani Iwonie Stąsień –
Dyrektorowi IPwC MUW;
Pani Katarzynie Surmie ;
Panu Pawłowi Bosakowi;

Dziękuję za uwagę

Grzegorz Gołda

Tel. 12 39 21 340

E-mail: ggol@malopolska.uw.gov.pl

Wydział Zarządzania Funduszami Europejskimi

Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie

